

EEN BLIK OP DE TOEKOMST VAN HET VOLKSPARK

“

*Ter bevordering eener nuttige en
aangename uitspanning speciaal
voor de arbeidersklasse en hunne
familien*

”

Uit de schenkingsakte 1872

EEN WOORD VAN DE BURGEMEESTER

Het Volkspark is van ons allemaal

Enschede behoort al jaren tot de groenste steden ter wereld. Eind 2020 werd het weer eens bevestigd, dit keer door de Husqvarna Urban Green Space Index: Liefst 51 procent van het stedelijk gebied van de stad bestaat uit groen. Dat is ruim 221 vierkante meter per inwoner!

Onze parken geven de stad voor een belangrijk deel dat groene gezicht. Ze zijn dan ook zeker niet meer weg te denken. En het mooie van die parken is dat ze een verhaal vertellen. Ze zijn verweven met de historie van Enschede. Het Volkspark is onlosmakelijk verbonden met Hendrik Jan van Heek, telg uit de welbekende textielfamilie.

Dankzij de textielindustrie kon Enschede uitgroeien tot de grootste stad van Oost-Nederland. En dat straalde niet alleen af op de werkgelegenheid in de stad, maar ook het uiterlijk van Enschede kreeg vorm. Het Volkspark werd door Van Heek aan de stad geschonken en

Onno van Veldhuizen

is het oudste park van Nederland. Veel is in al die jaren veranderd, maar het Volkspark en haar oorspronkelijke bedoeling – het bieden van ontspanning – hebben nooit aan kracht ingeboet. Inmiddels is het bovendien een plek die ruimte geeft aan vertier, maar ook aan bezinning en herinnering.

Zo'n park moet je koesteren. Daar was men zich al van bewust bij de schenking van het park toen er een Commissie van Beheer werd ingesteld. Een commissie die zich hard heeft ingezet om het Volkspark die centrale plek te laten blijven in onze stad. Voor nu, maar ook zeker in de toekomst. En zoals we dat in Enschede gewend zijn, zijn daarvoor de handen ineen geslagen. De Commissie van Beheer en de gemeente Enschede hebben samen gewerkt aan een visie voor de toekomst van het park. Samen met de stad moeten we uitvoering gaan geven aan die visie. Zodat het park ook over 150 jaar nog steeds haar naam eer aan doet: een park voor het volk, een bruisende plek in het groen van en voor alle Enschedeërs.

Onno van Veldhuizen
Burgemeester van Enschede

VOORWOORD

van Commissie van Beheer

‘Het regende, al dagenlang, een drensbui die het onmogelijk maakte zich voor te stellen dat het ergens op de wereld niet regende. [...] Was het beroerd in de straten, erger was het in het park, daar was de zon gestorven en een oneindig droefenis weende in de struiken en sieperde over de beelden der gevallen voor het vaderland; de hemel die zich weerspiegelde in de plassen was al even grauw als de met schelpen vermengde teer van de paden,’

zo typeerde in 1986 de bekende Enschedese schrijver Willem Brakman (1922-2008) in zijn roman ‘Het doodgezegde park’ het Volkspark. In en rond het Volkspark spelen zich bij Brakman de nodige intriges af. Hij typeert het Volkspark in herfsttoestand en dito tooi. Weliswaar is het park ‘doodgezegd’, maar wat nu levenloos lijkt komt straks – weten wij – weer tot leven. Brakman maakte zich zorgen over de toekomst van het Volkspark, ook toen al. Maar de titel van zijn roman maakt ons als Commissie van Beheer over het Volkspark er van bewust dat de toekomst van het Volkspark aan ons is. Immers na de herfst komt vanzelf het voorjaar.

Al bijna 150 jaar is het Volkspark, ontworpen door de bekende tuinarchitect Dirk Watzel (1833-1906), van vaste waarde voor Enschede. Geschonken door de fabrikant H.J. van Heek en bedoeld ter ontspanning van de vele textielarbeiders, die in die tijd in de talloze fabrieken aan het werk waren. In de tijd gezien is dat een opmerkelijke daad. Het Volkspark is zo het eerste park van en voor het volk in Nederland. Het Volkspark bepaalt mede het authentieke karakter van de stad Enschede. Nu is het Volkspark de groene long van een bruisende stad waar burgers, centrumbewoners, studenten en omwonenden even kunnen ontsnappen aan hun drukke leven. Ook het park met een vaste programmering van evenementen zoals de Paaskermis, de Halloweenkermis, ‘Kunst in het Volkspark’ en het Wintercircus. Een park waar intens geleefd wordt.

Een park waarvan de schenkingsakte uit 1872 vermeldt dat er een onafhankelijke Commissie van Beheer is die de verantwoordelijkheid draagt dat het park tot in lengte van dagen ter beschikking blijft van de Enschedese bevolking. Maar het Volkspark is uitgegroeid. De bomen aan het einde van hun leven, de vijvers verzand, de kronkelige paden van weleer gestroomlijnd. Om voor de komende 150 jaar invulling te geven aan de opdracht van de schenker, is er de afgelopen jaren door de Commissie een begin gemaakt met de formulering van een toekomstvisie. Voorts is de samenwerking met de Gemeente Enschede gezocht. Voorlopig resultaat van die samenwerking is dit visiedocument.

Daaraan ging een zorgvuldig proces vooraf. Een expertmeeting in 2017 waarbij experts de verschillende aspecten van het park belichtten en eerste ideeën werden opgehaald uit het debat dat volgde, stakeholderbijeenkomsten, en afstemming met ervaringsdeskundigen die betrokken waren geweest bij de renovatie van een ander park in onze stad (het G.J. van Heekpark). Commissieleden en ambtenaren gingen op werkbezoek bij het Vondelpark en het Westerpark in Amsterdam. Parken die in de loop der jaren als het ware opnieuw zijn ontworpen.

Een en ander heeft er toe geleid dat er nu een visiedocument ligt dat met draagvlak is ontwikkeld en als referentiepunt kan dienen voor noodzakelijke beslissingen in de komende decennia. Niet alles is uitgekristalliseerd en evenmin in beton gegoten. Niet alle belangenverschillen zijn beslecht, maar er ligt nu tenminste een visie waarvan wij als Commissie zeker weten dat vele Enschedeers er warm voor zullen lopen en er naar uit zullen kijken dat die visie in de komende tijd wordt gerealiseerd. Hieruit spreekt een ambitie met een lange adem: om het oudste Volkspark van Nederland met behoud van haar tradities te vernieuwen in het licht van de huidige tijd en de behoeften van nu. De volgende stap is dat we als Commissie en Gemeente de vertaalslag maken naar een uitvoeringsplan. Om zodoende antwoord te geven op de vragen die voor liggen. Wat pakken we als eerste op en wat plannen we verder op in de tijd? Welke financiële bronnen en middelen zijn hiervoor nu en op termijn beschikbaar? Welke werkzaamheden zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden? Hoe geven we daarmee invulling aan een logische fasering?

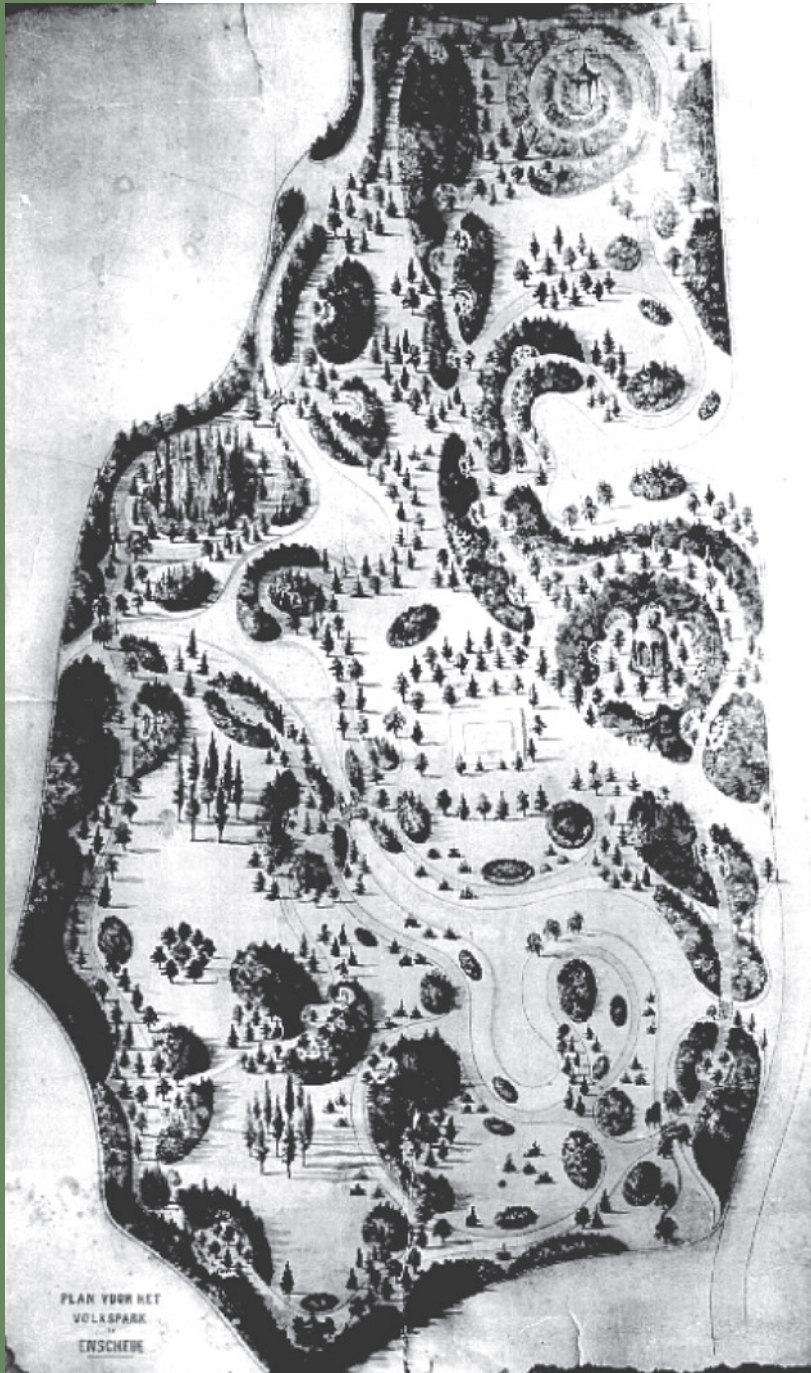
En uiteraard zal de Commissie ook over het uitvoeringsplan op gezette tijden weer terugkoppelen naar alle betrokkenen. Het Volkspark is en blijft zaak van ons allemaal.

Een groot woord van dank gaat uit naar Marina Eenschoten, landschapsarchitect van de Gemeente Enschede. De combinatie van haar creativiteit, het oorspronkelijke ontwerp van Watzel en alles wat is opgehaald bij betrokkenen heeft geleid tot dit visiedocument dat vertrouwen geeft in een goede toekomst voor ons Volkspark.

Commissie van Beheer over het Volkspark

*Arthur Burghouts, voorzitter
Violette van Heek
Bert Rademaker
Frans Jozef van der Vaart
Mieke van Voorst Vader
Robert Zandstra
Bob Dickhoff (extern lid)*

ontwerptekening Volkspark Enschede van D.Wattez 1872

INTRODUCTIE

Het Volkspark is het oudste park van Nederland en daarmee ook van Enschede. Een park dat iedere Enschedeër kent. Het park heeft momenteel te maken met een verouderd bomenbestand, een toename van het aantal binnenstadsbewoners en daarmee ook bezoekers van het park, een toename van de onderhoudskosten en vraagt om aanpassingen vanwege de verandering van het klimaat. Hoe kunnen we met deze veranderende omstandigheden dit prachtige park behouden en voorbereiden op de toekomst?

De Commissie van Beheer over het Volkspark en de gemeente Enschede hebben het afgelopen jaar samengewerkt aan een visie voor de toekomst van het Volkspark. Hoe kan de toekomst van het park worden gegarandeerd, hoe kan het park worden versterkt met natuurwaarden, bruisender en hipper worden gemaakt? Antwoord vinden op deze vragen zodat het Volkspark een modern stadspark blijft waar het zowel genieten is van de natuur en waar het bruist.

COLOFON:

Illustraties: gemeente Enschede | Beeldmateriaal: gemeente Enschede, Archief gemeente Enschede, In Het Volkspark, pag. 10 pag. 22 Tubantia, pag. 33 www.sla.dk | Helaas konden niet alle rechthebbende van de gebruikte illustraties en foto's worden achterhaald. Belanghebbenden kunnen contact opnemen met: beheer@volkspark.nl

In opdracht van: Commissie van Beheer over het Volkspark en Gemeente Enschede | Uitgave: Juni 2021

INHOUD

Maatschappelijke waarde	13
Mobiliteit	15
Gebruik en beleving	23
Ruimtelijke kwaliteit	26
Klimaat en biodiversiteit	33
Samenvatting	37

MAATSCHAPPELIJKE WAARDE

Wat is het DNA, of anders gezegd de identiteit van het Volkspark?
 Waar denkt de inwoner van Enschede aan als deze aan het Volkspark denkt?
 Denkt men aan vroeger, aan de romantische wandelingen, aan natuur, cultuurhistorie, de kermis, het circus of aan kunst in het Volkspark?

Het Volkspark is in 1872 door de familie van Heek geschonken aan de gemeente Enschede voor de ontspanning van de textielarbeiders. De ontspanning bestond destijds voornamelijk uit wandelen en verblijven in de natuur, dat anders was dan de dagelijkse woon- of werkwereeld. Door de jaren heen kreeg het Volkspark meer bekendheid door een aantal jaarlijks terugkerende evenementen zoals het circus en de kermis. Het park behield daarmee de identiteit van een plek waarin ontspanning en vermaak voor alle Enschedeërs centraal staan.

Ondanks de evenementen lijkt het erop dat anno 2020 de populariteit van het Volkspark afneemt. Zo wordt het park niet genoemd in zowel de stadswandeling als het routenetwerk Twente en als we de website van het park bezoeken, zien we dat deze niet gevuld is. Waar je vroeger ansichtkaarten met een afbeelding van het park kon krijgen, zijn aansprekende afbeeldingen zowel online als offline moeizaam te vinden. Kennen onze jonge stadsbewoners het park nog en hoe kan het Volkspark wederom van waarde en betekenis zijn voor alle bewoners van Enschede? Het oudste park van Nederland, een park dat de historische identiteit van Enschede ademt, een park waar men trots op is en graag komt.

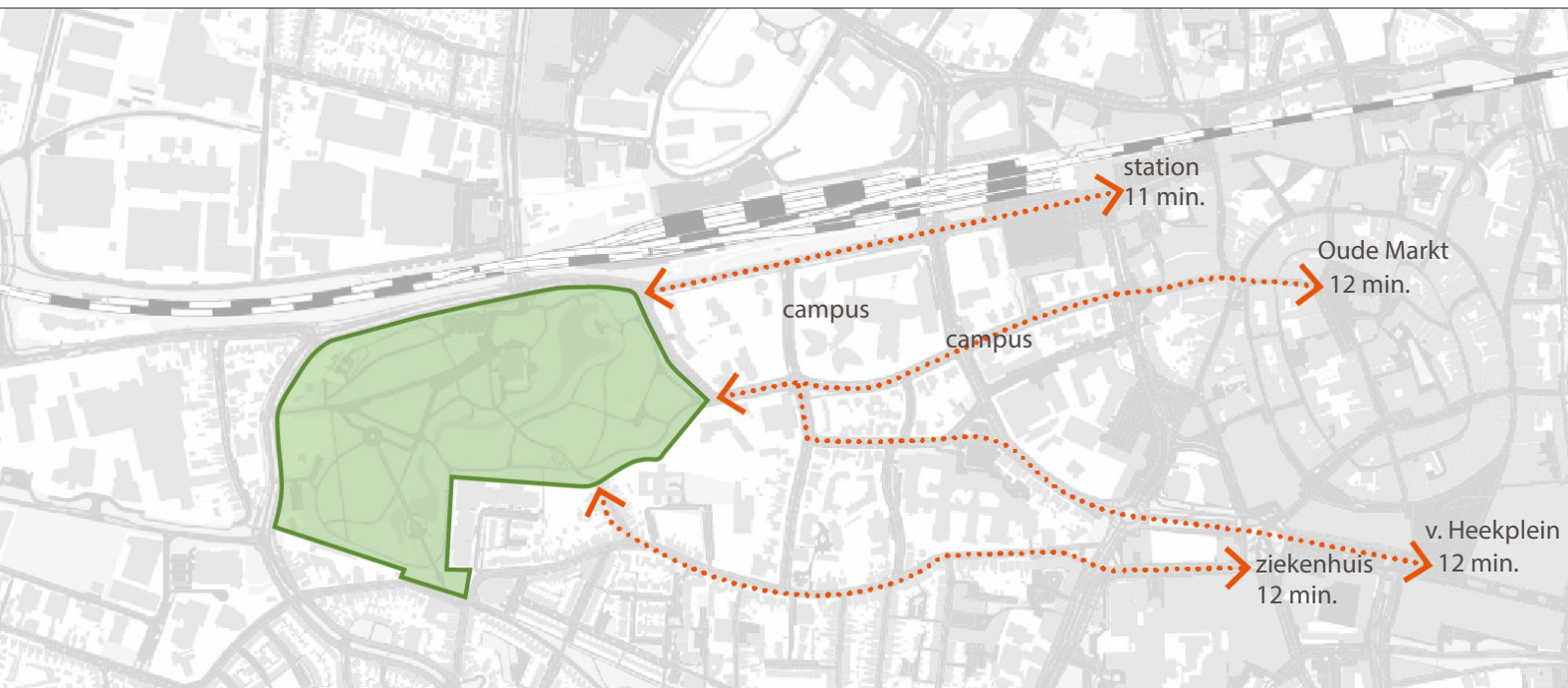
De toekomst

Met een groeiende stad die verdicht en transformeert wordt de behoefte aan groen steeds groter. Dit betekent dat het maatschappelijk belang van het voortbestaan van het Volkspark ook voor de komende decennia groot zal zijn.

Het beeldmerk van het park wordt gevormd door de beleving en het gebruik. Doordat het park er anders uit ziet (meer natuur) dan de dagelijkse woon-, en werkomgeving en door wat er te doen is. Door zowel de beleving als het gebruik te versterken, zal ook de bekendheid met het Volkspark en daarmee de betekenis ervan voor Enschede toenemen. Een park dat de historische identiteit uitstraalt van een plek voor alle bewoners van Enschede.

Wat kunnen we doen om de maatschappelijke waarde van het Volkspark te verhogen? Een van de manieren om dit te bewerkstelligen is om meer mensen te laten participeren in het park. Te denken valt aan mensen die helpen bij het onderhoud, mensen die vertellen over de historie van het park, mensen die fondsen genereren voor het park of mensen die activiteiten organiseren in het park. Met andere woorden, we zoeken **vrienden van het park**. Deze vrienden stralen als ambassadeur de trots van het park uit en geven dit door aan anderen. Een ander middel is om de **marketing** van het park te vergroten, zowel in beeld en geluid als tekst zodat het park letterlijk en figuurlijk op de kaart staat. Het park bestaat binnenkort 150 jaar, dit kan een mooi begin zijn. Tenslotte is het zaak de beleving van het park te vergroten zodat mensen even aan de dagelijkse, stadse drukte kunnen ontsnappen. Naast de goed lopende bekende evenementen, betekent dit een **vernieuwend programmering van activiteiten** die past bij deze tijd, zodat het park altijd in de picture blijft.

loopafstanden park - centrum

grote gaten bomen driehoeksverband bomen verder uit elkaar grote gaten bomen tegenover elkaar, dicht opeen Tromplaan 2020

14 nieuwe bomen Tromplaan toekomst

MOBILITEIT

Het Volkspark ligt centraal in Enschede. Vanaf het centraal station of het centrum is het ongeveer 10 minuten lopen naar een uniek stukje natuur, midden in de stad. Ideaal voor een wandeling tijdens de lunch of sportieve ontspanning aan het einde van de dag. In de toekomst worden er meer woningen in de binnenstad gebouwd. Het park biedt unieke mogelijkheden voor ontspanning aan het groeiend aantal bewoners van Enschede.

Voetganger naar het park

Veel mensen werken in de binnenstad en weinigen weten de weg naar het park te vinden, al is het maar voor een lunchwandeling. Hoe kan dit? Ligt het aan de onbekendheid van het park of aan de onaantrekkelijke routes er naartoe? De routes naar het park gaan veelal langs de Parkweg of Tromplaan. Vroeger waren dit aansprekende lanen met bomen en statige villa's. Vandaag de dag is de Parkweg kaal en verhard. De route heeft een smal trottoir en nodigt niet uit tot de start van een vriendelijke wandeling. Ook de Tromplaan heeft de laatste jaren ingeboet als aantrekkelijke wandelroute. Het trottoir wordt ter hoogte van Saxion versperd door fietsen, de continuïteit van een doorgaande bomenlaan is verloren gegaan en het oversteken van de Ripperdastraat is lastig. Voor het gebruik van het park zou het helpen als de route er naartoe voor de voetganger aantrekkelijker wordt. Dit maakt dat het park dichterbij voelt dan 10 minuten wandelen.

De toekomst, Tromplaan

Om de Tromplaan aantrekkelijker te maken, zou het helpen waar mogelijk **bomen aan te planten**. Dit om de continuïteit van de laan te vergroten. Daarbij is het belangrijk dat de bomen weer tegenover elkaar komen te staan met name bij de kruisingen. Daarnaast zal de passeerbaarheid van de Ripperdastraat verbeteren als deze versmald wordt. Voor het **stallen van fietsen** voor Saxion zal een oplossing gezocht moeten worden, zodat het trottoir begaanbaar is voor de voetganger.

De toekomst, Parkweg

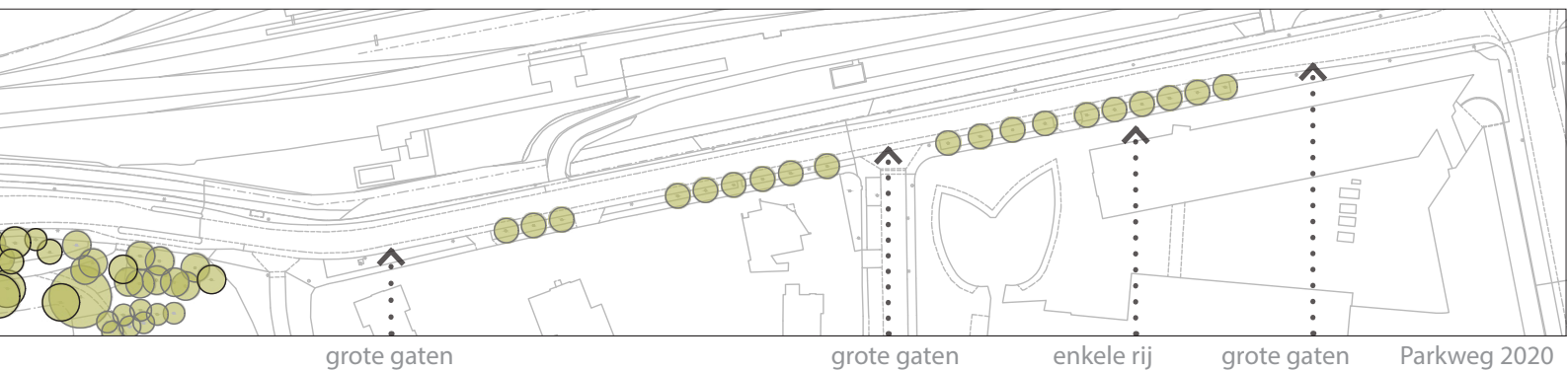
De Parkweg kan weer een statige laan met bomen en een goed trottoir worden. Dit is mogelijk als we tussen de vrij liggende fietspaden en de weg een doorgaande bomenrij introduceren. Hierdoor lijkt de weg smaller en oogt hij vriendelijker. Er is aan de zuidzijde dan ruimte voor een trottoir met een minimale breedte van 2,5 meter waarover de voetganger rechtstreeks naar de entree van het park wordt geleid.

Parkweg 1898

Tromplaan 1918

Voetganger in het park

Als we kijken naar het oorspronkelijk ontwerp van de parkarchitect Wattez dan zien we dat alle paden in het park ronde vormen hadden. Dit is één van de kenmerken van de Engelse landschapsstijl, de stijl waarin het park is ontworpen en aangelegd.

Vroeger was het park een stuk kleiner. In 2006 is er aan de zuidwestzijde een uitbreiding gekomen. Deze heeft een geheel eigen stijl en karakter gekregen met o.a. rechte paden en een wateras die niet in de Engelse landschapsstijl passen. De paden in het park zijn de belangrijkste drager voor het gebruik van het park. Je kunt erop wandelen, op sporten, of bijvoorbeeld je hond uitlaten. Daarom is het belangrijk dat de structuur, route, beleving en begaanbaarheid van de paden de basis vormen van het park.

In de loop der jaren zijn er nogal wat wijzigingen in de padenstructuur aangebracht. Enkele hiervan zijn:

- In het westelijk deel is een padenstructuur aangelegd ten behoeve van vrachtwagens (t.b.v. kermis en circus). Als deze er niet zijn, rest er slechts een grote, troosteloze plaat verharding. Deze verharding doet afbreuk aan de beleving en straalt bovendien veel hitte uit in de zomer.
- De route naar het restaurant (in de loop van 2021 Loetje) is verlegd en komt vandaag de dag uit op de achterkant van het restaurant terwijl deze vroeger via een mooi bruggetje uitkwam op de serre van het restaurant aan de oostkant.

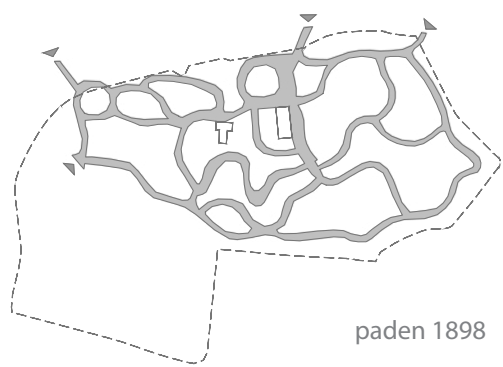
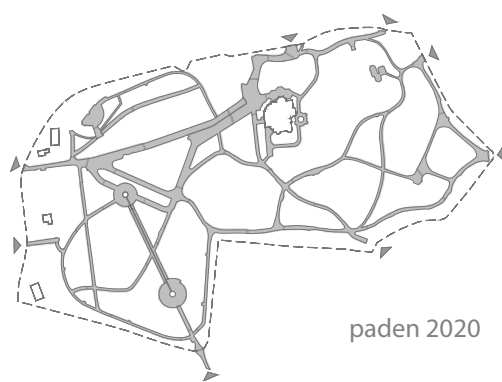
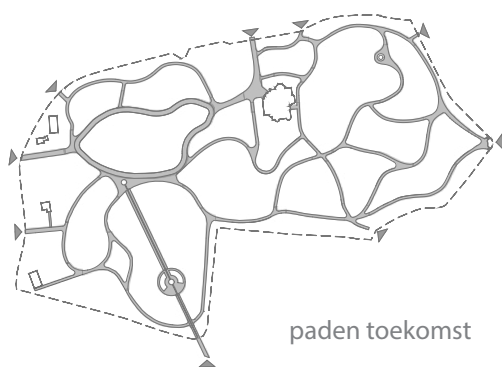
- Aan de noordkant ligt een voetgangersroute tussen hoge bosschages waar inmiddels ook auto's rijden richting het parkeerterrein. Deze route is zowel qua gebruik als beleving onduidelijk en voelt onveilig.

Over het gehele park is de samenhang, eenheid in stijl en vormtaal van de paden verdwenen. Door met name de ingrijpende veranderingen in het westelijke deel lijkt het of het park uit twee delen bestaat. Het verschil in materiaalgebruik draagt daarnaast niet bij aan de eenheid van de wandelpaden. Zo zijn er paden met asfalt, halfverharding en klinkerverharding.

Het zicht vanaf de paden maakt een wezenlijk onderdeel uit van de beleving van het park en bepaalt daarmee of het park aantrekkelijk is. Dit zicht is momenteel suboptimaal. Zo is het beeld langs het pad eentonig en beperkt door lange begrenzingen van dichte bosschages of grote leegten of doordat langs het pad weinig afwisseling is in het blikveld. Onverwachte, spannende elementen zoals kunst of kleurige beplanting, ontbreken. In het hoofdstuk ruimtelijke kwaliteit zal dit thema evenals de entrees, die ook voor de vindbaarheid van de paden van belang zijn, worden behandeld.

De toekomst

De paden in het park, zijn de belangrijkste ruimte-dragers voor de beleving. De paden worden

brug naar uitspanning in 1872

dagelijks en door iedereen gebruikt. De paden-structuur zou een logisch onderdeel van het park moeten zijn die niet opvalt maar comfortabel is in gebruik en beleving. Bovendien zouden de paden goed moeten aansluiten bij de wandelroutes van en naar de wijken, het centrum of andere wandelroutes.

Voor de toekomst is er een **betere routing** door het park te bedenken die zowel recht doet aan het oorspronkelijk ontwerp als aan de beleving van het park in de toekomst. Bij het indelen van de paden-structuur is een 'acht-ontwerp' een aantrekkelijke suggestie. Bij een acht creëer je de mogelijkheid om te kiezen voor een korte of lange route. Door de bochten verandert het perspectief van je blikveld en in het midden van de acht, de kruising, bevindt zich een overzichtspunt dat bij activiteiten en evenementen een centrale plek en momentum biedt.

Het is aantrekkelijk als het zicht langs de route gevarieerd is. Hierdoor wordt een wandeling niet saai. Daarom ligt het pad langs het water bijvoorbeeld niet steeds op dezelfde afstand ervan. Soms gaat het pad naar het water toe en soms ervan af. De meest saaie routes zijn gelegen in het westelijke deel van het park. Hier zal de routing van de paden dan ook grotendeels wijzigen. Daarnaast worden routes verlegd zodat ze langs bijzondere functies en elementen van het park komen te liggen. Zo zal de route naar en voor het restaurant bijvoorbeeld weer in oude glorie kunnen worden hersteld, waar-

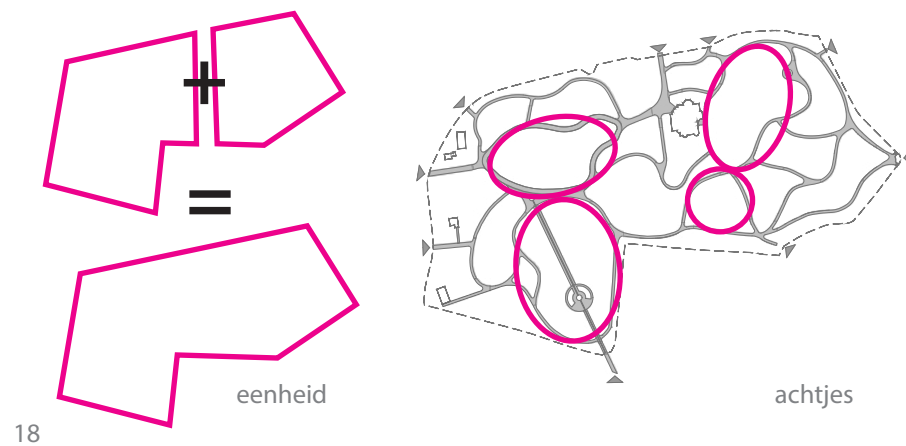
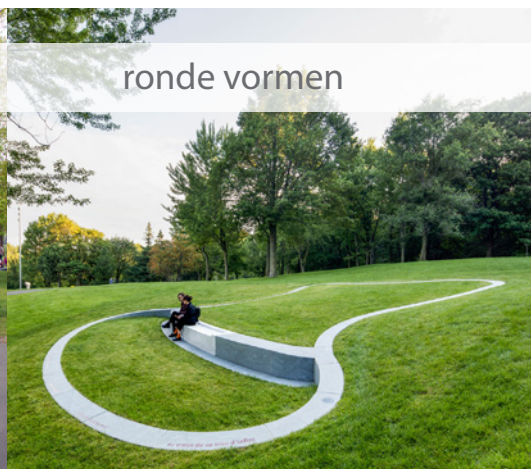
mee de goede kant van het restaurant in het zicht ligt en lunchwandelingen voor werkenden uit de binnenstad aantrekkelijker worden. De **stijl** van de paden zal over het gehele park zoveel mogelijk hetzelfde zijn: ronde vormen, in dezelfde breedte en bestaand uit niet meer dan twee verschillende soorten materiaal. Hiermee brengen we de **eenheid** in het park terug. Hierop zijn twee uitzonderingen namelijk de wateras en de 400-meterbaan. De eerste ligt er al en kan als entree naar de waterfontein blijven liggen.

De **400-meterbaan** is een nieuwe, bredere route in het park die naast als wandelpad ook kan fungeren als route voor vrachtverkeer ten behoeve van festivals, kermis en/of circus. Ook krijgt deze baan een extra functie en verschijningsvorm om sporten te stimuleren. Verdere details hierover worden beschreven in het hoofdstuk gebruik en beleving.

Een ander aspect om de routing van de voetganger goed te laten functioneren is dat een aantal entrees van het park zullen wijzigen. Aan de Parkweg worden van twee entrees één nieuwe gemaakt. En aan de Westerval komt, net als vroeger, een entree.

Fietser naar en door het park

Is het aantrekkelijk om op de fiets naar het Volkspark te gaan en welke route neem je dan? Is het wenselijk om routes voor de fiets door het park aan te leggen? Als we kijken naar het stedelijk weefsel

van de stad dan kunnen we concluderen dat er goede oostwest routes voor de fiets buiten het park om lopen. Een ontbrekende schakel in het fietsnetwerk is de verbinding tussen het wonen in zuidoost en het werken in noordwest zoals de haven, universiteit en het Kennispark. Dit wil zeggen dat er voor fietsers momenteel onveilige oversteekplaatsen zijn aan zowel de Volksparksingel als de Parkweg. Bovendien zijn er geen vrij liggende fietsroutes die deze wijken verbinden.

Om het fietsnetwerk te complementeren zijn er drie routeopties door het park mogelijk (A, B en C):

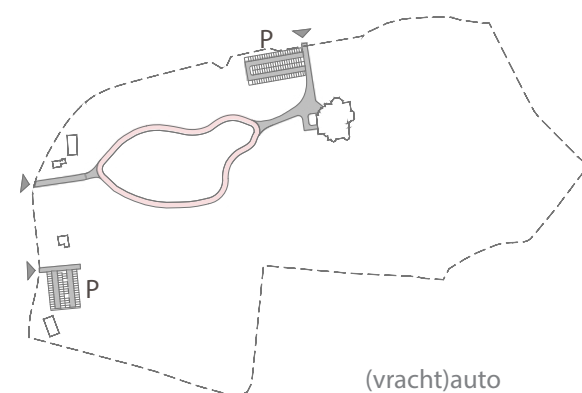
- Route A geeft een gereguleerde oversteek aan de Parkweg en komt langs Loetje .
 - Route B geeft een gereguleerde oversteek over de singel. De route snijdt echter midden door het park en gaat deels over festivalterrein, dit betekent dat deze niet het gehele jaar toegankelijk is.
 - Route C geeft een gereguleerde oversteek over de singel. De route vervolgt langs de Westerval.
- Bij deze route is het de vraag of het fietsen over een bedrijventerrein aantrekkelijk genoeg is? Daarnaast is de ruimte in het park op deze route zeer beperkt door de oude bomen die er staan. Voor deze ruimte ligt tevens een wens om een beek aan te leggen. De twee wensen kunnen wegens ruimtegebrek niet allebei worden uitgevoerd.

Fietsen in het park roept wat sociale veiligheid betreft verdeelde reacties op. Voorstanders vinden dat er door een toename van publiek (lees: fietsers) meer ogen in het park zijn, waardoor het park veiliger wordt. Tegenstanders vinden dat met de fietsers ook de scooters in het park verwelkomd worden. De snelheid van deze nieuwe bezoekers zal ten koste gaan van de rust en bewegingsvrijheid van voetgangers. Hiermee vindt men het park onveiliger worden.

Rondom het park zijn bijna geen mogelijkheden voor het stallen van een fiets. Om de mensen meer te stimuleren op de fiets naar het park te gaan, zullen er kwalitatief goede fietsstallingen gerealiseerd moeten worden.

De toekomst

Van de drie opties voor een fietsroute door het park heeft route A, vanuit het perspectief van het park, de meeste kans. Het past qua ruimte, is kwalitatief ruimtelijk goed inpasbaar en is veilig. Gezien de discussies over het al dan niet fietsen in het park zal nader onderzocht moeten worden of fietsen door het park een reële optie is. Om de fietser meer te faciliteren zullen vooral bij de **entrees van het park kwalitatief goede fietsstallingen** moeten worden gerealiseerd.

Auto naar het park

Het park is goed ingericht op het gebruik van (vracht)auto's. Goede parkeerplekken, brede vlakken asfalt, wandelpaden waar auto's op kunnen rijden en grote entrees geven de auto volop de ruimte. Niet iets wat doet denken aan een parkachtige setting waar de voetganger hoofdgebruiker is. Wie met de auto naar het park komt, kan in het park parkeren. In totaal zijn er ongeveer 125 parkeerplaatsen verdeeld over drie terreinen waarvan de ruimtelijke kwaliteit verbeterd zou kunnen worden. Als er grote evenementen zijn in het park ervaart men rondom het park een tekort aan parkeerplaatsen.

De toekomst

De auto en/of vrachtwagen zijn te gast in het park en bepalen noch het uiterlijk noch het gebruik

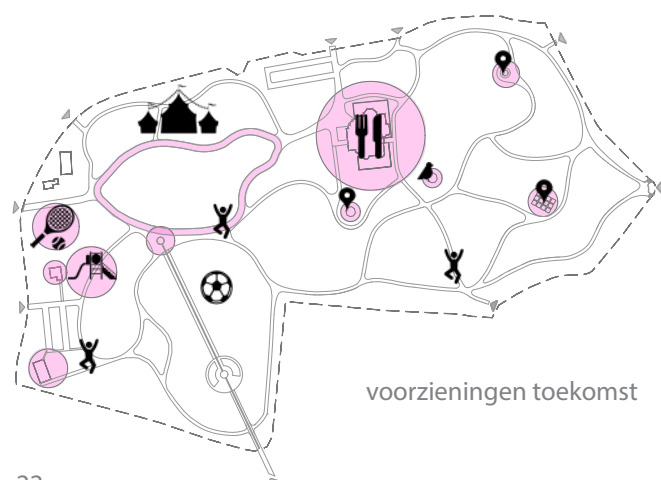
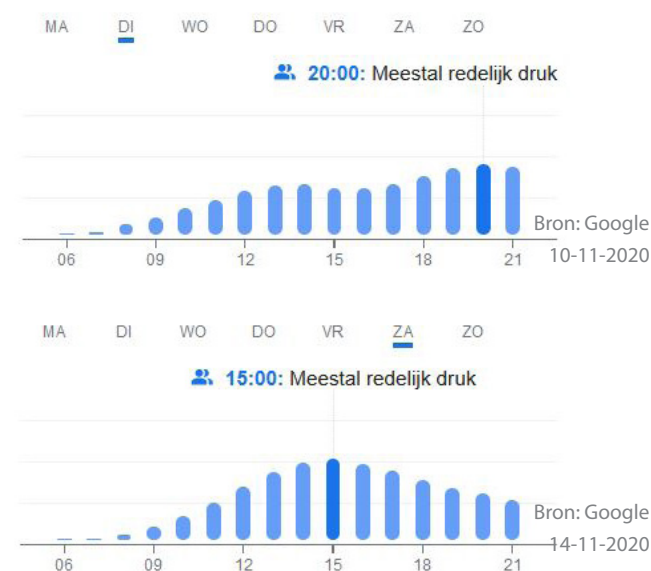

ervan. De voorzieningen voor gemotoriseerd verkeer zullen zo moeten worden ingericht dat ze niet opvallen. Dit kunnen we bereiken door **beperkte routes** en een **minimum aan entrees** voor deze bezoekers aan te leggen. Een personenauto zou alleen het park in en uit moeten kunnen voor het parkeerterrein. Grotere wagens voor het bevoorraden van een aantal gebouwen kunnen iets verder het park in en vrachtwagens voor evenementen zullen enkel tot het festivalterrein kunnen rijden.

Het is wenselijk een nieuwe route, exclusief (zowel in breedte als materiaalgebruik) voor het zware verkeer te maken. Deze route krijgt een uiterlijk dat passend is bij het park, ook als er geen festival is. Zo kan deze route een **400-meter atletiekbaan** worden in rood asfalt.

Het zou goed zijn als de ruimtewensen voor meer parkeerplaatsen tijdens evenementen buiten het park wordt gezocht. De gemeente heeft ideeën om mogelijk in de toekomst een ondergrondse parkeergarage te maken onder het busplein en bij de Westerval een mobipunt te realiseren. Deze ideeën bieden perspectief voor de (auto-)bezoekers van het park. Ook kan er ingezet worden op het stimuleren van het openbaar vervoer, het Volkspark ligt immers op loopafstand van het station.

De **inrichting van de parkeerplaatsen** in het park kan efficiënter en groener. Als de plaatsen een groenere uitstraling hebben, vormen ze meer een onderdeel van het park. Bij de tennisbaan zouden de twee afzonderlijke parkeerplekken kunnen worden samengevoegd tot één meer overzichtelijke en veiligere parkeerplaats.

GEBRUIK EN BELEVING

Het gebruik van het park kan kunnen we grofweg indelen in drie elementen: het dagelijkse, wekelijkse en/of jaarlijkse gebruik van het park. Deze driedeling vraagt om specifieke inrichting, wensen en eisen ten aanzien van het gebruik van het park.

Dagelijks gebruik

Onder dagelijks gebruik verstaan we: spelende kinderen, elkaar ontmoeten, sporten, de hond uitlaten of een lunchwandeling. De mensen die dagelijks gebruik maken van het park, wonen en/of werken veelal op loopafstand. Voorzieningen voor dagelijks gebruik zijn in het westelijk deel van het park te vinden in de vorm van trimtoestellen, speeltuin en dierenweide. Het oostelijk deel wordt dagelijks veel gebruikt om te wandelen.

Het park heeft in verhouding tot zijn grootte een relatief kleine en weinig uitdagende speeltuin. Voor kinderen uit de nabijgelegen woonwijken ligt deze ver en niet zichtbaar in een uithoek van het park. De kleine dierenweide onderscheidt zich niet in de benaderbaarheid van dieren of het aanbod van bijzondere soorten. Het aanbod van de kinderboerderijen in Enschede ligt hier wat dit betreft op een hoger niveau. Een speelvoorziening die goed werkt is de waterfontein, deze wordt qua beleving positief gewaardeerd, al zou de ruimtelijke inpassing van dit waterelement in het park beter kunnen.

Wandelen is een activiteit die dagelijks in het park wordt uitgeoefend. Hoe beleef je tijdens een wandeling het park? Sommige delen zijn wegens te veel uitgegroeide beplanting te donker, dit geeft een gevoel van onveiligheid. Andere delen worden ervaren als saai (te grote vlaktes) en er is te weinig variatie in het beeld. Bovendien zijn bijzondere items zoals de naald, een kunstwerk met monumentale status, aan het oog onttrokken. Veel beplanting, muurtjes en prullaria maken het zicht erop vanuit verschillende hoeken

van het park onmogelijk. Vroeger stond deze naald vrij en zichtbaarder.

Als we kijken naar de tijden van gebruik van het park door de week valt op dat rond lunchtijd het aantal bezoekers laag ligt. Hoe kunnen we rond het middaguur de aantallen bezoekers van het park verhogen?

De toekomst

In het westelijk deel zou voor kinderen, die na school in het park spelen, de uitdaging en beleving van het spel verhoogd kunnen worden. Dit kan door een meer uitdagende, grotere, **nieuwe speeltuin** aan te leggen naast het tennisveld, dichterbij de woningen toe. Naast de speeltuin zouden door het gehele park **meer spelaanleidingen** gecreëerd kunnen worden. Dit kan in de vorm van kunst die tevens voor de wandelaar extra beleving geeft aan de wandeling.

Omdat het dierenverblijf in onderhoud niet goedkoop is en Enschede elders een beter aanbod heeft qua interactie met dieren verdient het voorkeur **geen dieren in het park** te houden. Als er toch dieren gehouden en verzorgd worden in het park dan zou dit een uniek karakter moeten krijgen dat niet elders aanwezig is, zoals bijvoorbeeld een volière met bijzondere soorten parkieten bij het restaurant.

Om de beleving van het park tijdens wandelingen te verhogen zullen over het gehele park de paden anders worden ingericht, waardoor grote en kleine rondjes te maken zijn en er vanaf elk pad mooie,

variërende belevingen mogelijk zijn (zie ook het hoofdstuk mobiliteit en ruimtelijke kwaliteit).

Het introduceren van **meer kunst** kan de beleving verhogen en zorgen voor meer fotomomenten (denk aan selfies). De bestaande kunst kan meer geïntegreerd en beter ingepast worden in de wandelroutes. Om tijdens de lunch meer bezoekers te trekken zou het faciliteren van **daghoreca** in het park een eerste belangrijke stap zijn. Werken in het centrum met in de pauze een uitstapje naar het park om te lunchen en/of te wandelen is een ideale combinatie . Ook voor zakelijke lunchafspraken is de ligging vlak naast het station en nabij het centrum bijzonder aantrekkelijk. Het restaurant midden in het park krijgt meer cachet als de terrassen rondom los komen te liggen van de wandelpaden en exclusief worden ingericht als terras.

Wekelijks gebruik

Onder wekelijks gebruik verstaan we het gebruik waarvoor mensen speciaal een tot twee keer per week naar het Volkspark komen. Onder deze activiteiten verstaan we onder andere spelen in de speeltuin, sporten, restaurantbezoek, koffie-drinken, ontbijten en eendjes kijken. De bezoekers voor deze activiteiten wonen zowel dichtbij als wat verder af van het park. Men komt zowel met de fiets als met de auto naar het park. Als we kijken

naar het gebruik van het park in het weekend dan zien we dat dit relatief laag is. Het ontbreken van mogelijkheden om koffie te drinken of ijsjes, poffertjes of iets dergelijks te eten wordt veelal als reden gegeven om het park niet aan te doen voor een wekelijks uitje.

De toekomst

Hoe kan je het wekelijks bezoek aan het park verhogen? Om meer wekelijkse bezoekers te trekken zal het park zich moeten onderscheiden van andere parken in Enschede. Dit kan bijvoorbeeld door een **speciale speeltuin** te maken, maar ook door **kleine daghoreca** in te passen die goed samen zou kunnen gaan met de tennisvereniging. Dit monumentale pand leent zich daar goed voor. In het bijzonder het nuttigen van een kop koffie of ijsje in de nabijheid van een speeltuin is een zeer gewilde combi voor ouders met kinderen. **Daghoreca** of een bijzonder restaurant waarvoor men speciaal naar het park komt zou het park zeer ten goede komen. Gelukkig vestigt Loetje zich in 2021 midden in het park. Qua sporten leggen we een **400-meterbaan** in het park aan. Deze baan daagt uit tot meerdere sporten (o.a. atletiek). Ook sportevenementen kunnen zich goed rondom de 400-meterbaan profileren. Dit zou goede marketing voor het park kunnen zijn.

Jaarlijks gebruik

Onder het jaarlijks gebruik verstaan we evenementen die één tot twee keer per jaar terugkeren in het park. Te denken valt aan de kermis, circus, kunst in het Volkspark, zomerfestivals, de 4-meiderdenking

Het jaarlijks bezoek trekt veel mensen naar het park, maximaal zo’n 15.000 bezoekers per keer. De mensen komen zowel uit heel Enschede als ook uit andere plaatsen. Dit betekent dat naast de fiets en de auto ook het openbaar vervoer belangrijk is voor de bereikbaarheid van het park.

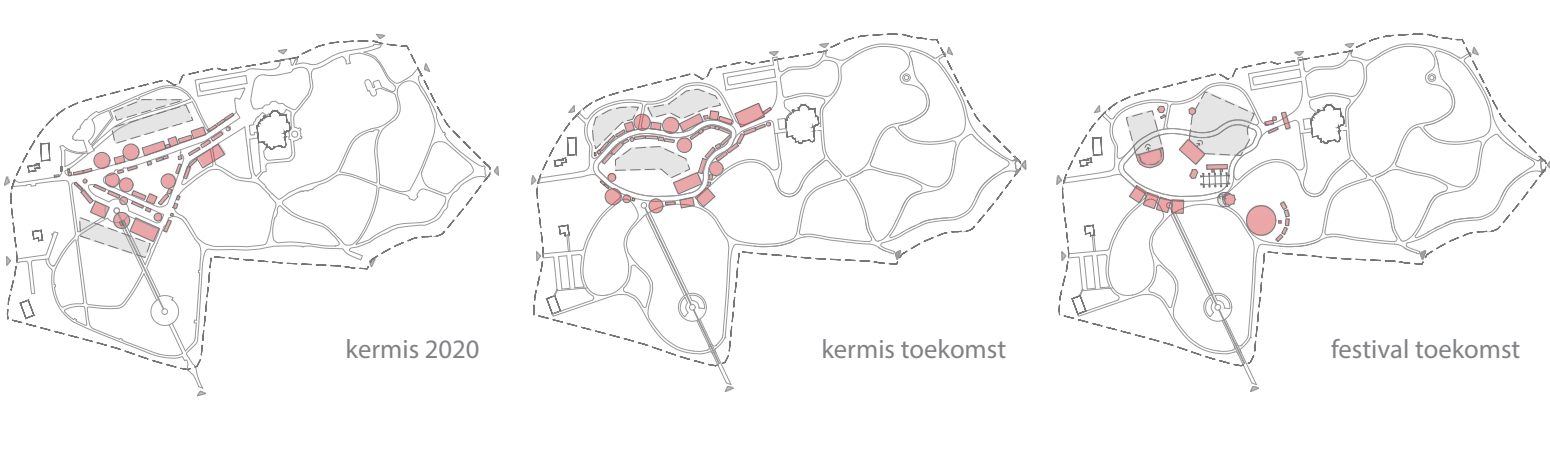
Welke doelgroep wil het park aantrekken? De programmering van de huidige evenementen is al jaren dezelfde, waarmee geen nieuwe doelgroepen worden aangeboord om naar het park te gaan. Voldoen deze evenementen nog aan deze tijd en boeien ze de jeugd nog? De voorzieningen die nodig zijn voor festivals zoals stroom, licht of een draagkrachtige ondergrond voor vrachtwagens bepalen vandaag de dag grotendeels het uiterlijk van het park. Hiermee zijn in de loop der jaren veel verharding en grote, saaie open ruimtes ontstaan. Als het festival weg is blijven we de overblijfselen van het festival zien. Kunnen we het park zodanig inrichten dat het alle faciliteiten voor een festival herbergt, zonder dat deze faciliteiten opvallen als er geen festival is? Daarnaast zullen we met het houden van festivals rekening moeten houden met

eventuele geluidsoverlast voor de buurtbewoners. De wens van de buurtbewoners is geen uitbreiding van het aantal festivals dan wat anno 2019 werd georganiseerd. (Vanwege corona waren er in 2020 geen festivals in het park)

De toekomst

Om andere doelgroepen aan te trekken is het denkbaar dat er een **diverser aanbod** qua programmering naar het park komt zoals winterwonderland, een kerstmarkt of een klassiek concert in de openbare lucht. Het uitgangspunt voor festivals zal zijn dat het festival zich voegt naar de sfeer en de inrichting van het park en dat de geluidsoverlast nihil is.

De **plek voor festivals** zou kunnen verschuiven richting het noordwesten van het park. Dit terrein geeft minder geluidsoverlast voor de buurtbewoners, biedt meer capaciteit wat aantallen bezoekers betreft en geeft minder natte voeten. Bij het inrichten van zo’n terrein is het noodzakelijk om goede **‘onzichtbare’ voorzieningen** aan te leggen zoals bijvoorbeeld de 400-meterbaan voor vrachtwagens, een grasveld met drainage, stroomvoorzieningen en verlichting.

RUIMTELIJKE KWALITEIT

Vroeger lag het park als een groen eiland in een weiland. Rondom het park waren groene bosschages geplant om in het park optimaal van de natuur te genieten. Midden in het park, op een bult, was een uitspanning gevestigd. Als je op de bult stond zag je in de verte de horizon van de stad met haar vele rokende fabriekspijpen.

zicht vanuit het Volkspark op de stad, 1892

Randen

In de loop der jaren en met de uitbreiding van de stad, is de groene rand van het Volkspark op veel plekken verdwenen en/of uitgedund. Hiermee is de stad zichtbaar geworden in het park. Is het wenselijk dat je vanuit het park de stad ziet en hoort of juist niet? Uit een ontmoeting met stakeholders van het park bleek dat er geen behoefte is om vanuit het park het vele verkeer van de Parkweg en Singel te zien en te horen. Het zicht op de woningen aan de Stadsmatenstraat was daarentegen geen probleem. Deze straat kent weinig verkeer en de woningen geven een veilig gevoel omdat ze als het ware de ogen op het park vormen.

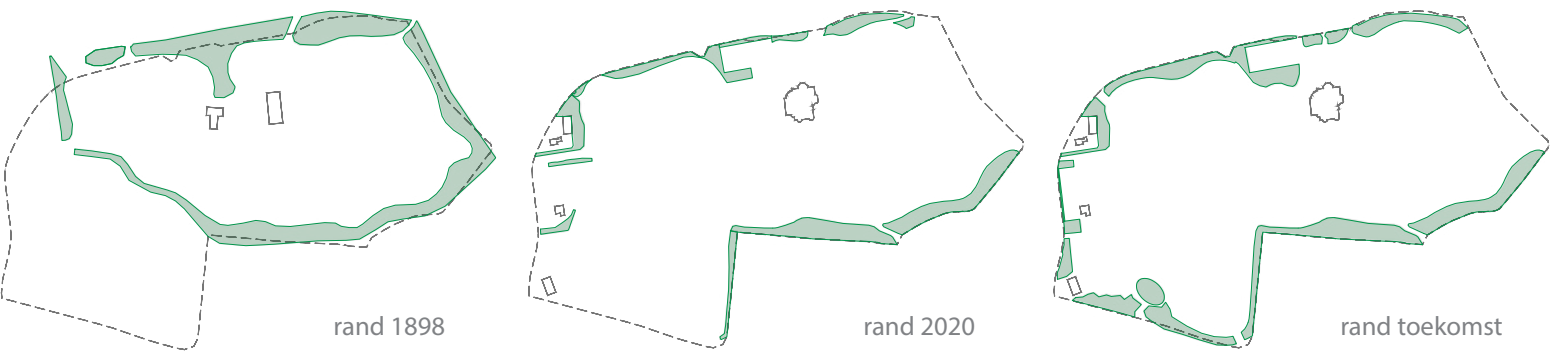

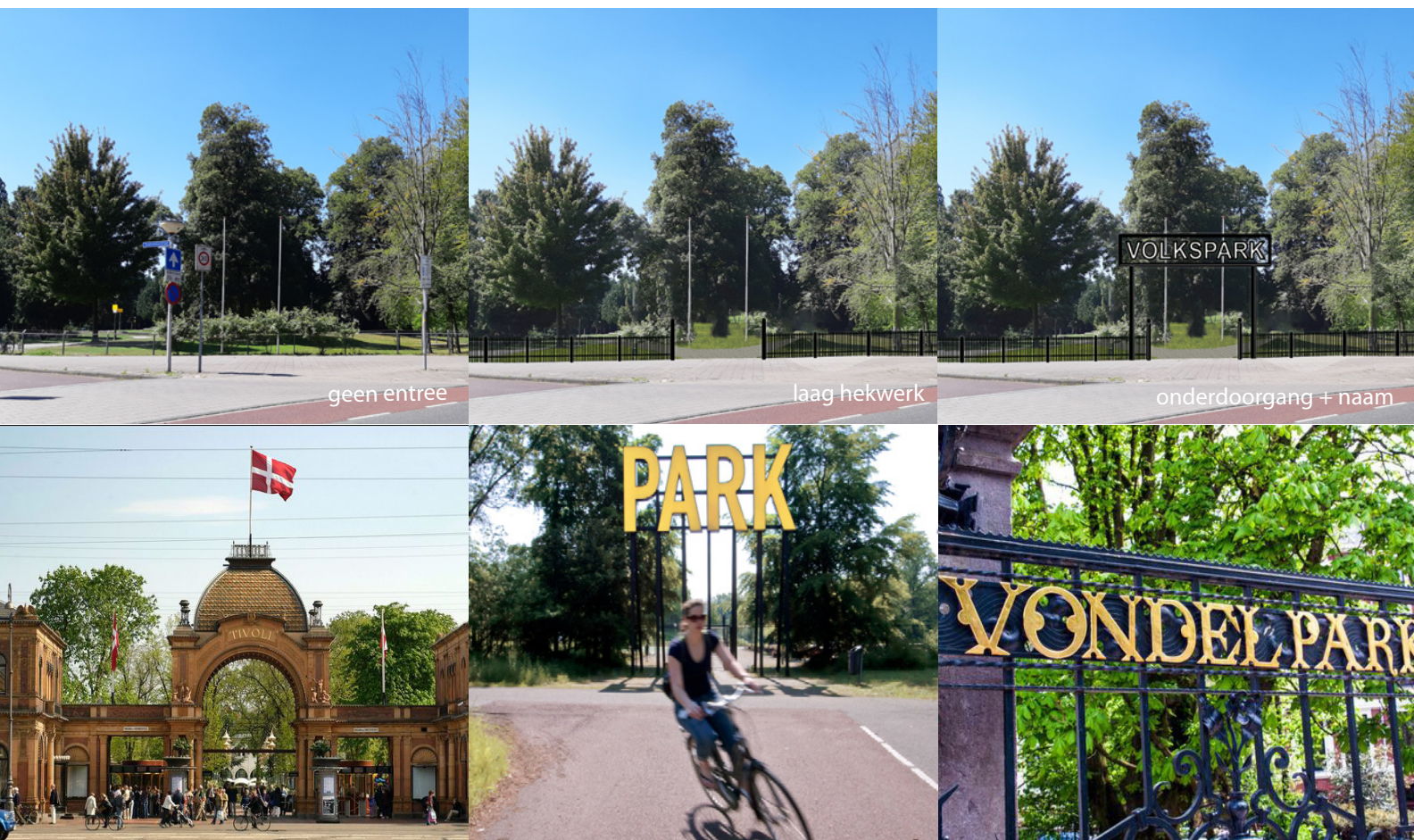
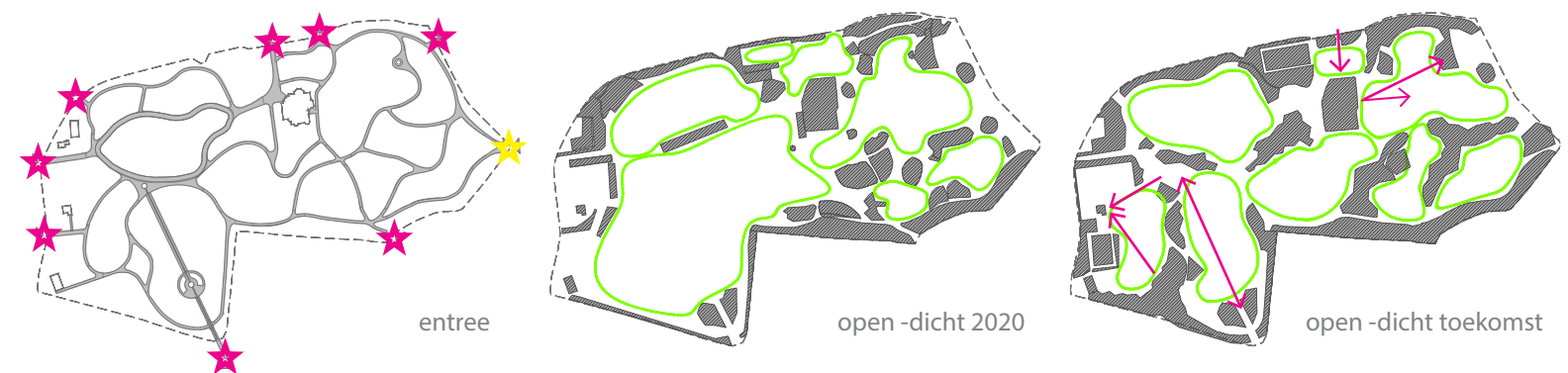
Eiland in een weiland, 1898

Naast beplanting wordt de rand van het park ook gevormd door hekwerk. Rondom het park is er een veelheid in stijlen, vormen en materialen van hekwerken te vinden. Zelfs hekwerk met prikkeldraad of betonblokken zijn aanwezig. Dit gebrek aan eenheid in de omranding van het park, is weinig aantrekkelijk en uitnodigend voor de bezoeker. Het vermindert bovendien de herkenbaarheid en identiteit van het park.

De toekomst

De groene rand om het park zal voor een groot deel in ere hersteld moeten worden om de unieke, groene sfeer in het park te creëren. Dit betekent dat het vele verkeer van zowel de Parkweg als de Singel niet in het park zichtbaar zullen zijn. Een aanpassing aan deze tijd (lees: het nieuwe stadsgezicht van de Stadsmatenstraat) mag wel zichtbaar zijn in het park. De herkenbaarheid van het park wordt vergroot als rondom het park een aantrekkelijk iconisch hekwerk staat. Door het hek speciaal te ontwerpen voor het park kan het zelfs een beeldmerk van het park worden.

Entree

De entrees van het park vormen de intermediair tussen de aanlooproutes en het park zelf. Zowel de ligging als vormgeving van deze entrees zijn belangrijk. Sommige entrees van het park liggen verstopt en zijn niet aangesloten op de looproutes naar de wijken, het centrum en/of het park. De entrees geven de eerste indruk bij het betreden van het park. Om die reden is de vormgeving ervan erg belangrijk. Krijgen de bezoekers het gevoel van een warm welkom als ze het park betreden?

Wat opvalt is dat meerdere entrees van het park gesloten zijn en dat slechts één entree toegankelijk is voor rolstoelers en kinderwagens. Hoort een park niet te allen tijde open te staan voor haar bezoekers? En hoe weten bezoekers dat ze het Volkspark betreden? Nergens staat een naambordje van het park. Alle entrees van het park zien er anders uit en zijn van een afstand niet zichtbaar. Dit geeft een rommelig beeld en bevordert de herkenbaarheid van het park niet. Zo is de entree aan de Parkweg vooral ingericht voor auto's. Voor voetgangers is er geen herkenbare entree achter de verharde toegangsrouten en parkeergelegenheden.

De toekomst

Om het park dichterbij de bezoekers toe te halen zou het goed zijn de entrees in het zicht van de aanlooproutes te situeren. Dit kan mogelijk gemaakt worden door de entrees meer te accentueren door ze fysiek te **vergroten** en te **verhogen** waardoor ze opvallen. Vroeger deed men dit door bijvoorbeeld grote lantaarns bij de entree van het park te plaatsen. Door de entree te vergroten lijkt het park dichterbij te komen en daarmee lijkt ook de fysieke afstand tot het park kleiner. Het verhogen van de entree kan bijvoorbeeld door de entree een 'dak of overzuijing' mee te geven, zodat men bij het betreden van het park ergens onder-

door gaat.

Boven de entree van het park is ruimte voor een statement. Vanzelfsprekend wordt daarin de **naam Volkspark** opgenomen. Om het park meer eenheid en herkenbaarheid mee te geven zouden **alle entrees dezelfde vormgeving** kunnen krijgen, met uitzondering van de gebouwde entree aan het einde van de Tromplaan. Deze entree ligt als enige op een verhoging, wat het lastig maakt daar dezelfde ingang te maken als de rest van de entrees. Wel zou deze entree qua vormgeving hersteld kunnen worden naar het oorspronkelijk ontwerp. Voor de toekomst zou het goed zijn als de **oude entree aan de hoek Parkweg, Singel** weer in ere wordt hersteld. Wat nu oogt als een achterkant, wordt zo weer een voorkant.

Het zou daarnaast een warme uitnodiging zijn als in de toekomst alle entrees overdag **open staan** en **toegankelijk zijn** voor alle bezoekers van het park, inclusief mindervaliden en kinderwagens.

Open - dicht

Voor de beleving en sfeer van een park is het belangrijk dat de verhouding tussen de grootte van de open ruimtes en dichte massa (gevormd door beplanting, bomen, gebouwen en hoogteverschillen) in goede verhouding staan. Wat opvalt is dat de afgelopen jaren in het oostelijke deel van het park de open ruimtes kleiner zijn geworden omdat de beplanting flink is uitgegroeid. Dit kan een gevoel geven van onveiligheid omdat de zichtlijnen naar de aangrenzende ruimtes zijn verdwenen en de kleine ruimtes donker zijn.

Daarentegen zijn de open ruimtes in het westelijke deel veel groter geworden door het wegvallen van beplanting en het verharderen van de ruimte t.b.v. de kermis. De grote open ruimtes maken het beeld

eentonig, omdat het blikveld over een groot terrein steeds hetzelfde is. Ook heeft de wind hier vrij spel waardoor het soms harder lijkt te waaien in dit deel van het park. Het verschil tussen het westelijk en oostelijk deel van het park is de laatste jaren groter geworden waardoor het lijkt of er twee verschillende parken naast elkaar liggen.

De toekomst

Met behulp van nieuwe aanplant en snoei van beplanting en bomen kan het park een **beter ruimteverdeling** krijgen. De afmetingen van de ruimtes worden gelijkmatig over het gehele park verdeeld. Hiermee herstellen we de eenheid van het park. Om te zorgen dat dit niet saai wordt, krijgt elke ruimte een ander blikveld door zijn vorm, functie, beplanting, bomen, etc. Zo kan de grote eentonige ruimte in het westelijk deel verdeeld worden in kleinere ruimtes door meer aanplant van groen. In het oostelijk deel zal voornamelijk beplanting gesnoeid moeten worden om ruimtes weer groter te maken. **Bijzondere plekken en functies** in het park vragen om maatwerk in relatie tot hoe ze in de ruimte passen en hoe de beplanting erom heen staat. Zo zagen we in het hoofdstuk gebruik en beleving dat het beter is om de beplanting rondom de naald

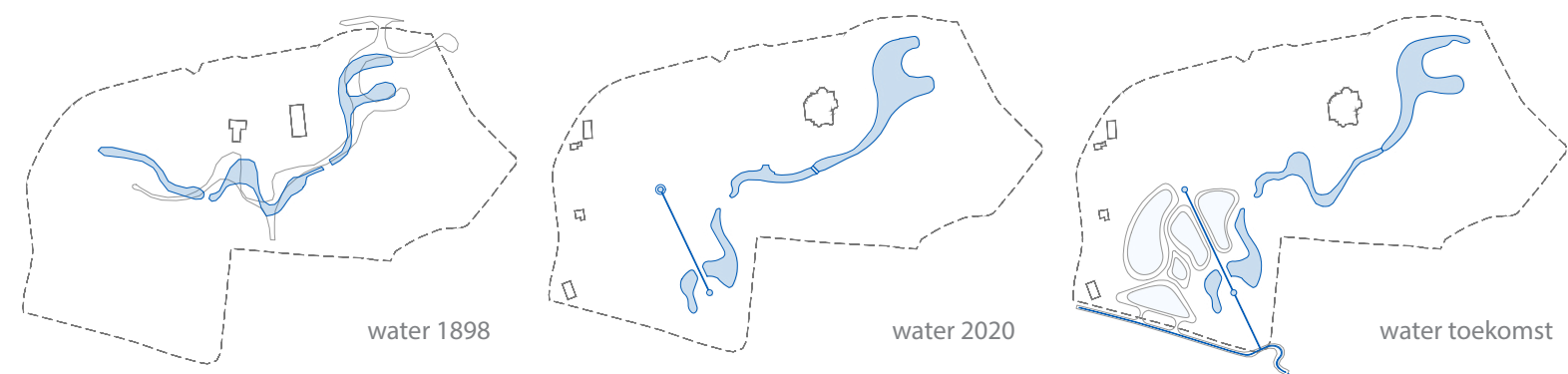
weg te halen. De waterfontein daarentegen staat momenteel verloren in een grote ruimte en kent geen beëindiging of grens. Hier kan met aanplant van groen de ruimte begrensd worden waarmee deze intiemer wordt en de fontein het middelpunt van de ruimte wordt. Tevens begrenzen we hiermee het einde van de wateras en halen daarmee visueel de waterfontein dicht naar de entree toe. Met het vormen van open en dichte ruimtes zullen tevens belangrijke **zichtlijnen** hersteld en gemaakt worden. Zo zal het zicht op het karakteristieke paviljoen van de tennisvereniging in de toekomst vanuit het park beter te zien zijn. De veranda van de grote uitspanning in het park bood vroeger een mooi vergezicht over de waterpartij. Dit zicht kan in zijn geheel hersteld worden. Met het planten van bomen kunnen ook **transparante ruimtes** worden gecreëerd. Zo kunnen langs het pad aan de randen van het park bomenrijen worden geplant. Hiermee creëer je het effect van een natuurlijke pergola boven het pad. Vanuit de binnenkant van het park geven deze bomenrijen een diepte aan de rand van het park waarmee de verschillende boomsoorten goed tot hun recht komen.

ruimte verdeling

open-dicht

KLIMAAT EN BIODIVERSITEIT

Het klimaat verandert. Zo zien we dat de zomers en winters warmer worden en de regenbuien heviger. Dit wetende zullen we hier voor de toekomst op in moeten spelen en robuuste maatregelen moeten nemen waardoor het park bestand is tegen het veranderende klimaat. Daarnaast zien we in de natuur een afname in diversiteit van beplanting en dieren. Dit heeft tot gevolg dat er meer plagen en ziektes komen. Om dit te voorkomen is het noodzakelijk de biodiversiteit te vergroten. Dit geeft kansen voor het Volkspark.

Water

Water is, vanaf de aanleg van het park, altijd een zeer belangrijk onderdeel geweest voor de beleving van het park. Water is een stijlkenmerk van de Engelse landschapstijl. Een kronkelende waterloop geeft speelsheid aan het park en door de slingers overzie je niets steeds het geheel, dat maakt het spannend. Deze waterpartij in het park is stilstaand. In de loop der jaren is de oorspronkelijke vorm van de waterloop vervaagd, ze is rechter gelegd, versmald en op andere plekken weer verbreed. Hiermee is de spanning van het ontwerp verdwenen en daarmee ook de beleving. In de jaren '80 is er in het zuidwestelijk deel een nieuwe waterloop aangelegd die visueel zou moeten aansluiten bij de oude waterloop. De vormen van deze waterloop zijn goed. De uitvoering verschilt echter met de oude waterloop. Zo hebben de nieuwe oevers in tegenstelling tot het oude deel bijvoorbeeld een meer natuurlijke uitstraling en geen zichtbare beschoeiing. Dit verschil draagt bij aan de tweedeling in het park. Als we kijken naar het hoogteplan van het park dan ligt het nieuwe deel (zuidwest) vrij laag. Dit gebied is kwetsbaar omdat het, onder invloed van de toenemende regenval, onder water kan komen te staan.

De toekomst

Om het bestaande water spannender te maken en meer beleving mee te geven, kan de bestaande

waterloop weer teruggebracht worden naar het oorspronkelijke ontwerp van Wattez. Dit betekent dat er meer kronkels in de waterloop komen en dat de vorm van het water bij de naald weer twee zijtakken krijgt i.p.v. een groot oppervlak. De noordelijke zijtak kunnen we zelfs verlengen naar de entree van het park. Hierdoor wordt het water ook buiten het park zichtbaar en wordt de relatie 'binnen-buiten het park' versterkt. De gehele waterpartij in het park kan ook meer eenheid krijgen in haar verschijningsvorm. Alle oevers, zowel in het oostelijk als in het westelijk deel komen er hetzelfde uit te zien. Dit kan bijvoorbeeld door overal een onzichtbare beschoeiing te plaatsen.

Om in te spelen op het veranderende klimaat kan in het Volkspark, naast het bestaande water, een nieuwe waterstructuur worden toegevoegd. Dit kan door zowel het aanleggen van een nieuwe beek aan de zuidrand van het park als door bassins die dienen voor waterberging in de zuidwesthoek van het park. Juist dit deel leent zich hiervoor, omdat dit het laagstgelegen deel van het park is en nog ruimte biedt.

In de gehele stad is ruimte nodig om het bestaande riool te ontlasten omdat er meer regen valt. Ruimte waarin we water kunnen opvangen om het vervolgens vertraagd af te voeren naar de haven of te laten infiltreren in de bodem. Van oost naar west

wordt daarom een nieuwe beek aangelegd die het water uit de aanliggende gebieden kan opvangen en vertraagd kan afvoeren naar de haven. Deze beek komt langs de zuidkant van het Volkspark. Niet alleen functioneel, maar ook esthetisch zou het wenselijk zijn om deze onderdeel te laten zijn van het park. Naast het vertraagd afvoeren van het water zoeken we in de stad ook ruimte om water, al dan niet tijdelijk, te kunnen bergen. Dit zou ook in het park kunnen. Er is ruimte om zo'n 8000m3 water te bergen. De bassins kunnen voor het park een interessante, nieuwe toevoeging worden. Het beeld wordt aantrekkelijk door het golvende landschap en er ontstaat een wisselend beeld tussen natte en droge periodes. De waterberging kan tevens helpen om in tijden van droogte, water terug te geven aan het park. Om dicht bij de vormgeving van het Volkspark te blijven zullen deze bassins bestaan uit ovale vormen die de loop van de nieuwe paden deels volgen. Ovaal omdat dit een stijlkenmerk is van de Engelse landschapstijl. De paden zullen in de toekomst droog blijven omdat ze hoger liggen dan de bassins. Het merendeel van de tijd zullen deze bassins droge laagvlaktes zijn. Ze kunnen dan gebruikt worden als ligweide, picknickruimte of speelplaats.

Biodiversiteit

De hittekaart van Enschede laat zien dat het Volkspark de coolspot van het centrum is. Dit komt

doordat het vele groen en de bomen van het park voor verkoeling zorgen. Hoe zorgen we dat het park ook voor de toekomst een coolspot blijft? Beplanting is eindig in zijn bestaan en aangezien het park al ongeveer 150 jaar oud is, is de kans groot dat er een periode gaat komen dat veel bomen gaan omvallen. Als we niets doen kan dit zowel letterlijk als figuurlijk een grote kaalslag voor het park betekenen. Daarmee eindigt tevens de functie van dé coolspot voor het centrum. Het duurt zo'n 10 jaar voordat nieuwe beplanting volwassen is.

De aanplant van veel verschillende soorten bomen was een uitgangspunt van de ontwerper Watz, waarschijnlijk omdat hij van oorsprong bomenkwerker was. Bomen kunnen, net als paden, worden ingezet om de structuur, de opbouw van het park vorm te geven. Door het wegvallen van bomen en de nieuwe aanplant niet volgens een plan te realiseren, is er in het bomenplan van vandaag weinig structuur terug te zien.

In het park is de diversiteit aan plant- en diersoorten structureel laag. Dit komt onder andere door een afwezige of beperkt aanwezige kruidlaag (beplanting tot 60 cm) en struiklaag (beplanting van 60 cm tot 250 cm). Daarnaast is de soortkeuze van zowel de struik- als kruidlaag eenzijdig. Om in het park meer vogels, vlinders, vleermuizen en insecten te krijgen, is een toename en diversiteit

van een struik- en kruidlaag gewenst. Juist hierin kunnen dieren zich nestelen en schuilen en halen ze voedsel. Een te monotone beplanting brengt ook het risico van de opkomst van ziektes en plagen met zich mee. Het gazon van het park is grotendeels strak gemaaid. Dit is goed voor een potje voetbal maar de meerwaarde voor vogel- of vlindersoorten is klein. Doordat de kruid- en struiklaag bijna niet aanwezig zijn, ontbreekt het in het park ook aan kleur, dit maakt het park in de beleving saai.

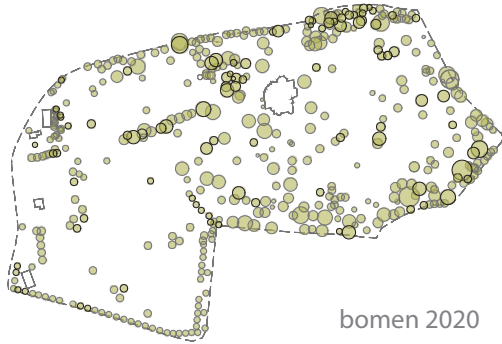

De toekomst

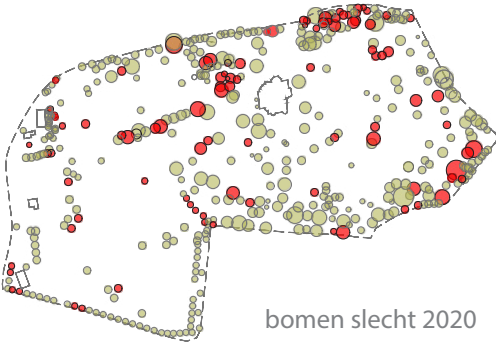
Als het Volkspark voor de toekomst een coolspot wil blijven zal vanaf vandaag geïnvesteerd en begonnen moeten worden met de **verjonging van beplanting**. Het is slimmer om door de jaren heen een opbouw in de leeftijd van beplanting te krijgen, zodat het park qua beplanting niet in een keer omvalt. De bomen zijn de structuurdragers van het park. De plek en keuze van de boomsoort maken

het park. Om de structuur van het park te verbeteren zal er een nieuw **bomenplan** gemaakt moeten worden waarin staat waar de nieuwe bomen geplant kunnen worden en hoe dit gefaseerd uitgevoerd kan worden. Bomen mogen oud worden in het park. Als de boom echter doodgaat zal het niet vanzelfsprekend zijn dat er een nieuwe boom op dezelfde plek terugkeert. Ook de soortkeuze zal in verband met een veranderend klimaat opnieuw in overweging genomen moeten worden. Een hoge **diversiteit aan bomen struiken en kruiden** draagt bij aan een hoge biodiversiteit. Veel soorten rijkdom betekent ook een grote kans op aanwezigheid van soorten die plaagdieren bestrijden. Er ontstaat dan een betere ecobalans waardoor plaagdieren minder kans krijgen.

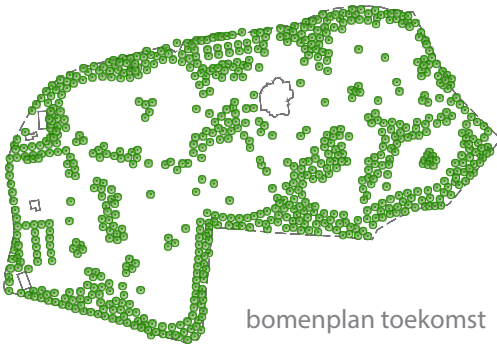
Het is nodig om in het park de ontbrekende **struik-, en kruidlaag** aan te planten. Dit is een verrijking voor het park en verhoogt het aantal soorten en daarmee de biodiversiteit. Ook geeft deze nieuwe beplanting meer kleur, afwisseling en daarmee een verhoging van de beleving van het park. Daarnaast kan beplanting een belangrijke rol spelen in het spel van kinderen. Naast de beplanting kunnen ook delen van het gazon anders worden ingericht. Zo kunnen ze omgevormd worden naar **bloemrijke graslanden** die vlinders en insecten lokken. Bij het aanplanten van de beplanting zal de diversiteit van soorten, een uitgangspunt moeten zijn.

bomen 2020

bomen slecht 2020

bomenplan toekomst

SAMENVATTING

Het Volkspark is voor de stad altijd een belangrijke, groene plek voor ontspanning geweest. Het is letterlijk en figuurlijk een coole plek in het centrum. Het park heeft echter wel een update nodig en er zal moeten worden geïnvesteerd in het park. Er zijn tal van nieuwe mogelijkheden om het park een boost te geven waarbij de beleving van het park verhoogd wordt, er meer bezoekers getrokken worden, het park klaar is voor de klimaatverandering en een prachtig stukje natuur blijft in de stad.

In alle thema's komt terug dat het park 1 geheel kan worden en verjongt zal moeten worden. Hieronder in het kort per thema de mogelijkheden voor vernieuwing in een rijtje gezet.

Maatschappelijke waarde

- vrienden van het park zoeken
- marketing verbeteren

Mobiliteit

- bomen planten in de Tromplaan
- bomen planten in de Parkweg
- herstructurering van de paden, betere routing, meer beleving en eenheid in stijl en materiaal
- kwalitatieve goede fietsstallingen nabij entrees
- beperkte routes en minimum aan entrees voor (vracht)auto's
- herinrichten parkeerplaatsen, groener, veiliger en overzichtelijker

Gebruik en beleving

- nieuwe speeltuin aanleggen
- meer spelaanleidingen
- geen dieren
- meer kunst toevoegen
- kleine daghoreca aanwezig
- daghoreca, restaurant aanwezig
- 400-meter baan
- diverser aanbod in programmering
- onzichtbare voorzieningen aanleggen festivals
- verschuiving festivals richting het noord-westen

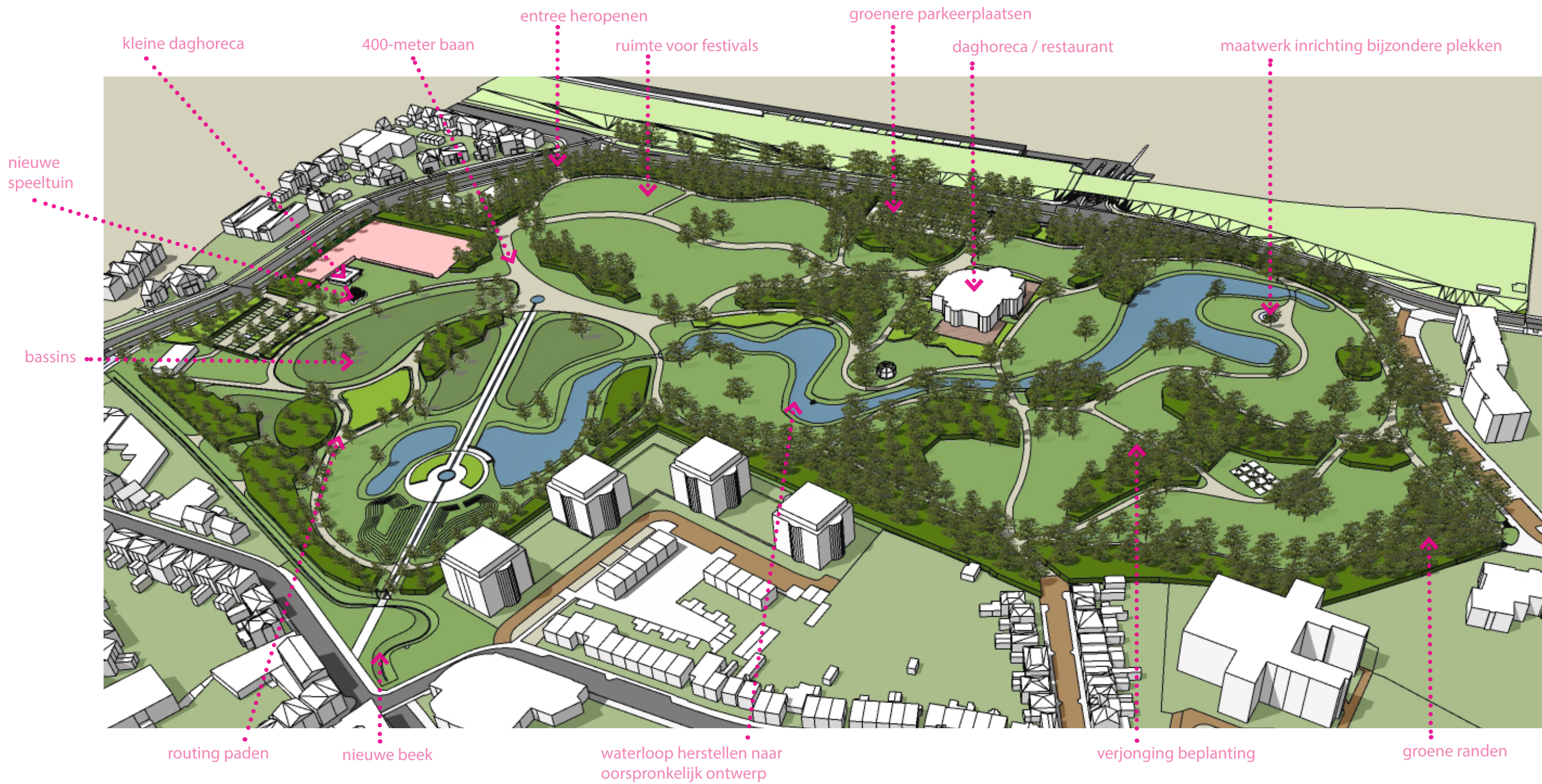
Ruimtelijke kwaliteit

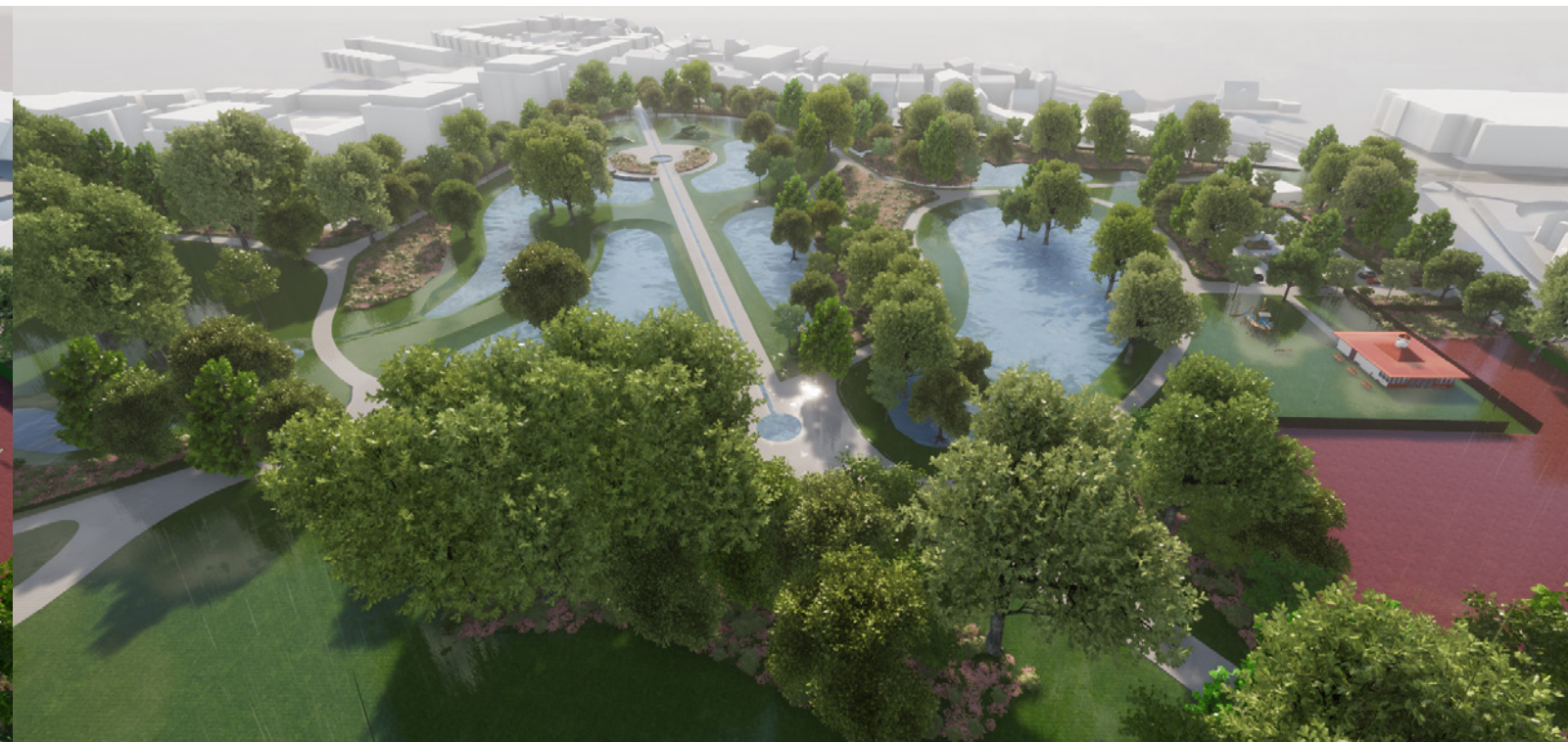
- groene rand om het park herstellen
- rondom een aantrekkelijk iconisch hekwerk
- entrees vergroten en verhogen
- eenheid in de entrees
- entrees open en toegankelijk
- oude entree hoek Parkweg, Singel heropenen
- naam Volkspark zichtbaar maken
- bijzondere plekken en functies accentueren
- zichtlijnen herstellen en maken
- betere ruimteverdeling creëren
- transparante ruimten creëren

Klimaat en biodiversiteit

- waterloop terug brengen naar oorspronkelijke ontwerp
- eenheid aanbrengen in vorm waterloop
- nieuwe beek aanleggen
- bassins maken
- verjonging van de beplanting
- bomenplan maken
- meer diversiteit in de beplanting aanbrengen
- kruid- en struiklaag toevoegen
- bloemrijke graslanden toevoegen

EEN BLIK OP DE TOEKOMST VAN HET VOLKSPARK

BEDANKT VOOR HET LEZEN VAN ONZE VISIE OP DE TOEKOMST VAN HET VOLKSPARK

Heeft u vragen? Neem contact op via commissievanbeheer@volkspark.nl

www.volkspark.nl/visie

Gemeente Enschede